

e-novičke

junij 2010

Spoštovana bralka, cenjeni bralec, v peti letošnji številki pišemo o paleti dogodkov, ki so se zvrstili v zadnjem času. In ni jih malo. Hkrati vas obveščam, da e-Novičke julija ne bodo izšle. Ponovno bodo z vami v avgustu.

Prijetne poletne dni vam želim, Nevenka Kocijančič, urednica e-Novičk

VSEBINA

Domače novičke	2-5
Nova doktorica znanosti	2
Tematska okrogla miza o javni mreži in javni službi v izobraževanju odraslih	2
Zaključeno je drugo Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj	3
Okrogla miza o primernosti programov za izobraževanje brezposelnih	4
Na petkovem srečanju o vplivih staranja na kognicijo in učenje	4
Pregled ponudbe izobraževanja odraslih za šolsko leto 2010/2011 je tik pred izidom	5
Teden vseživljenjskega učenja 2010.....	6-10
Odprtje TVU 2010 na Močilnem pri Radečah	6
Predstavitve festivala učenja na Kulturnem bazarju	6
Otvoritev TVU in obeležitev 50-letnice Zasavske ljudske univerze	7
Obiski prireditve TVU nas navdihujejo	8
Festivala učenja v Škofji Loki	9
V TVU 2010 – računalniški tečaj za upokojene na Gimnaziji Šiška	10
14. andragoški kolokvij je gostila Ljudska univerza Slovenska Bistrica	10
Projekti ESS	11
Usposobili smo nove svetovalce in mentorje v središčih za samostojno učenje	11
Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije POKI je že v polnem teku	11
Mednarodno sodelovanje	12-13
Obisk delegacije ACADEMIA	12
Evropski kazalniki na področju izobraževanja	12
Vabimo	13
Povabilo na usposabljanje za spodbujanje pismenosti v družini	13
Novice od tu in tam	14-16
Sklepi Sveta za izobraževanje, mlade in kulturo o socialni razsežnosti izobraževanja ...	14
in še mnogo drugih novic	14-28

Nova doktorica znanosti

Pred kratkim je bila za doktorico pedagoških znanosti na Univerzi v Ljubljani promovirana naša kolegica *Tanja Možina*. Že kmalu po zaposlitvi na Andragoškem centru Slovenije so jo začela zanimati vprašanja kakovosti izobraževanja odraslih in prav preučevanju tega se je posvetila tako v svojem magisteriju kot doktoratu.

Njen doktorat je zelo kompleksno in poglobljeno delo, ki združuje poglede na tri pomembna vprašanja kakovosti izobraževanja: kako nastajajo **opredelitve kakovosti**, pri čemer razvija teze o interesni in relativni naravi teh opredelitev, kar prinaša nove poglede na to, kdaj in kdo lahko sodi, kaj je kakovostno izobraževanje odraslih. Ta razmišljanja razvija v zelo zanimivi povezavi med analizo filozofskega dela R. M. Pirsiga *Zen in umetnost vzdrževanja motornega kolesa – raziskovanje vrednot* (Pirsig 1974) in teoretsko analizo modela za presojanje in razvijanje kakovosti izobraževanja odraslih POKI. To jo pripelje k naslednjemu problemu, ki se ga loteva v doktoratu, to je k iskanju odgovora na vprašanje **čigava je odgovornost za kakovost**, kar presoja v razmerju med notranjim in zunanjim presojanjem kakovosti izobraževanja odraslih. Tretje področje njenega preučevanja pa so nekatere dimenzije procesov **razvijanja kakovosti**, pri čemer se je osredotočila zlasti na oblikovanje in vzdrževanje **socialnih omrežij** kot virov za nastajanje in izmenjavo znanja v procesih razvijanja kakovosti izobraževanja odraslih. Vsa področja in teze, ki jih razvija v doktoratu, je tudi preverila v obsežni empirični raziskavi v omrežju izvajalcev srednješolskega in višješolskega izobraževanja odraslih.

Tema doktorata *Tanje Možina* je še toliko bolj pomembna, ker se v Sloveniji z vprašanji kakovosti izobraževanja (odraslih) teoretsko poglobljeno ukvarja izredno malo ljudi. Nedvomno gre za delo, ki bo lahko vsem, ki na tak ali drugačen način delamo na področju kakovosti izobraževanja odraslih, bogat vir znanja in navdiha. To, da bo *Tanja Možina* svoje bogato znanje prenašala v razvojno delo in praktične rešitve, pa tako ali tako vemo vsi, ki smo njeni sodelavci, saj jo kot tako poznamo že dolga leta.

Čestitamo za dobro opravljeno delo!

Sonja Klemenčič (sonja.klemencic@acs.si), ACS

Tematska okrogla miza o javni mreži in javni službi v izobraževanju odraslih

Javna mreža za izobraževanje odraslih: znanje med pravico posameznika in javnim interesom – tako smo poimenovali tretjo omizje, ki je bilo 10. maja 2010 na Andragoškem centru Slovenije.

Kot uvodničarja sta razpravo odprla mag. *Brigita Kruder* z Ljudske univerze Slovenska Bistrica in dr. *Zdenko Kodolja* s Pedagoškega inštituta. V diskusiji, ki je sledila, so ugledni slovenski strokovnjaki podali svoja menja o tem:

- ali zagotovljene pravice posameznika zagotavljajo tudi pravičnost;

- na kakšen način je država dolžna zagotavljati javni interes ter kakšni so argumenti za in proti prednostnemu položaju javnih zavodov pri oblikovanju javne mreže;
- ali je samo po sebi umevno, da so vsi programi, vključeni v javno mrežo, za vse udeležence brezplačni;
- kako naj teče spremljanje delovanja in zagotavljanje kakovosti programov, ki jih izvaja javna mreža;
- na kakšen način naj država prenese del bremena za usposabljanje na kapital v pogojih prostega pretoka dela in kapitala.

Splošna ugotovitev je, da je nujno na novo in na višji ravni definirati javni interes. Z mrežo, ki je zadosti močna in kakovostna, ga je treba družbeno podpreti. Po mnenju udeležencev je zdaj čas, ko je treba v dokumentih, ki zdaj nastajajo in so priložnost za naslednje razvojno obdobje, rekonceptualizirati mnenje o tem, kaj potrebujemo na področju izobraževanja odraslih. Določiti je treba sodobnejše vsebine edukacije, četudi gre za večje premike v institucionalnem smislu. Pri tem ni treba pričakovati trdne in enoznačne opredelitve javne mreže. Udeleženci so ocenili, da na obseg, sestavo in vsebinsko zasnovanost javne mreže izobraževanja odraslih vpliva mnogo dejavnikov, kot so: družbeno-politično okolje, gospodarska razvitost in stopnja brezposelnosti v državi, demografski trendi, enakomernost regionalnega razvoja, izobraževalne potrebe itd. Ob spreminjanju vpliva teh dejavnikov se spreminjajo tudi obseg, sestava in vsebina ponudnikov izobraževalnih storitev. Zato je treba javno mrežo zasnovati v razvojnem in ne statičnem smislu, kar omogoča njeno strukturno prilagajanje razvojnim potrebam po izobraževanju in usposabljanju v daljšem časovnem obdobju.

Mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), ACS

Zaključeno je drugo Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj

Na Andragoškem centru Slovenije smo uspešno izpeljali drugo *Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj*. Izpeljali smo ga v obliki štirih, med seboj ločenih dni (uvod v torek, 4. maja, terenski del v petek in soboto, 7. in 8. maja in zaključek v torek, 21. maja 2010) na različnih lokacijah, in sicer v Ljubljani in v Rakovem Škocjanu.

Usposabljanja, ki je obsegalo 28 ur, se je udeležilo 16 udeležencev s področja izobraževanja odraslih.

Obravnavali so naslednje teme:

- Opredelitev trajnostnega razvoja,
- Sociološki vidiki trajnostnega razvoja,
- Ekosistemi – zgradba in procesi,
- Ekološki in ogljični odtis,
- Primeri in dileme življenja po načelu trajnosti,
- Usmeritve za življenje po načelu trajnosti.

Udeleženci so bili zelo zadovoljni z naborom uporabnih zgledov s področja trajnosti, ki so jih predstavili *prof. dr. Boštjan Anko, prof. dr. Alenka Gaberščik, Špela Kern, Izidor Jerala, dr. Nevenka Bogataj* in *Matej Cepin*.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Okrogla miza o primernosti programov za izobraževanje brezposelnih

28. maja 2010 smo organizirali strokovno razpravo z naslovom: *Ali imamo izobraževalci odraslih dovolj primernih programov za izobraževanje brezposelnih?* Usposabljanje in izobraževanje brezposelnih je zagotovo eden najpomembnejših mehanizmov za soočanje s problemi brezposelnosti, na okrogli mizi pa smo želeli spodbuditi razpravo o tem, ali imamo na voljo dovolj programov za brezposelne in ali so ti taki, da bodo brezposelnim povečevali njihove možnosti na trgu dela. Na strokovni razpravi, ki jo je moderirala sodelavka ACS, *Natalija Žalec*, je sodelovalo 31 strokovnjakov iz

ministrstev, zavodov za zaposlovanje in drugih javnih zavodov, fakultet, podjetij, gospodarskih zbornic, sindikatov, združenj ter regionalno razvojnih agencij.

Na okrogli mizi so bili predstavljeni trije uvodni prispevki:

- *Darja Čot* z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je poudarila, da sta med pomembnejšimi ukrepi, ki jih izvajajo v okviru aktivne politike zaposlovanja, prav usposabljanje in izobraževanje, s katerima želijo povečati zaposljivost in konkurenčnost ter dvigniti izobrazbeno in kvalifikacijsko raven zaposlenih in brezposelnih.
- Prispevek *Valentine Zdravec Predovnik* iz Centralne službe Zavoda RS za zaposlovanje se je nanašal na praktične in organizacijske rešitve pri vključevanju brezposelnih oseb v izobraževanje in usposabljanje.
- *dr. Tanja Možina* iz ACS je predstavila rezultate evalvacije izobraževalne ponudbe formalnih in neformalnih programov za brezposelne, opravljene v letu 2009.

V razpravi so udeleženci izpostavili potrebno po povezanem delovanju partnerjev (delodajalcev, regionalnih razvojnih agencij, zavoda za zaposlovanje, razvojnih izvajalskih organizacij idr.) pri ugotavljanju potreb po znanju in razvoju novih programov izobraževanja in usposabljanja, ki bi bili ustrezni za reševanje problematike brezposelnih. Strinjali so se, da bo v prihodnje potrebno razviti pristope, ki bodo omogočali bolj fleksibilen in aktiven odziv izobraževalnih organizacij in drugih pomembnih akterjev v regionalnih okoljih na ugotovljene izobraževalne potrebe. Ob tem so poudarili pomen kompetenčno zasnovanega izobraževanja in usposabljanja.

Daljši prispevek je objavljen na spletni strani: <http://izobrazevanje.acs.si/dogodki/?id=158>.

mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Na petkovem srečanju o vplivih staranja na kognicijo in učenje

Zadnji petek v maju smo na petkovem srečanju gostili mednarodnega strokovnjaka in raziskovalca s področja eksperimentalne psihologije, *dr. Vojka Kavčiča*.

Predavanje z naslovom *Vpliv staranja na kognicijo in učenje*, ki se ga je udeležilo 13 obiskovalcev, je bilo razdeljeno v dva dela:

- V prvem delu nam je predstavil sestavo in delovanje človeških možganov in posebno metodo magnetne resonance, s katero so

opravljali merjenje možganskega indeksa. S to metodo so ugotavljali spremembe pri staranju in Alzheimerjevi bolezni. S staranjem se možgani upočasnijo; upočasnji pa se tudi informacijsko procesiranje – možgani izgubijo možnost diferenciranja informacij, zato uporabljajo kompenzatorne procese ter iščejo informacije znotraj možganov.

- V drugem delu predstavitve je govoril o kognitivnem staranju, ki je povezano z demografskimi procesi. Večkrat je poudaril, da je »demografija usoda!« Prvič v zgodovini se srečujemo z velikimi demografskimi spremembami, saj bo med prebivalci kmalu več starejših od 60 let kot otrok. To je ponazoril s podatki Statističnega urada, ko je bilo v Sloveniji v letu 2004 15 % otrok do 14 let in 15% starostnikov, do leta 2025 pa naj bi se odstotek starostnikov podvojil (na 29 %). Do 2060 naj bi bil v Sloveniji delež prebivalstva nad 65 let večji kot je evropski (EU 30 %, Slovenija 33 %), kar lahko pomeni, da se bo tudi delež ljudi, obolenih za Alzheimerjevo boleznijo, povečeval – po podatkih dr. Kavčiča naj bi vsak tretji starostnik po 85. letu zbolel za obliko demence. Rešitev vidi v mehanizmih, ki bi izkoriščali intelektualne sposobnosti starejših – ti imajo več izkušenj, znanja, so finančno stabilni, morali bi jih vključevati v različne oblike prostovoljnega dela.

Predavanje je zaključil s stavkom: *Uporabljal ali izgubi! (Use it or lose it!)* Kljub zelo zanimivi temi smo morali predavanje zaključiti z obljubo, da se ponovno srečamo prihodnje leto.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

Pregled ponudbe izobraževanja odraslih za šolsko leto 2010/2011 je tik pred izidom

Na Andragoškem centru Slovenije tečejo še zadnje priprave pred objavo *Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih za šolsko leto 2010/2011* na spletni strani <http://pregled.acs.si>, Ministrstva za šolstvo in šport in portala Moja izbira.si. V *Pregledu* bomo predstavili izobraževalno ponudbo številnih izvajalcev izobraževanja, ki bodo v novem šolskem letu izvajali različne izobraževalne programe za odrasle s področja formalnega ter neformalnega izobraževanja in učenja - od ljudskih univerz, srednjih šol in enot za odrasle pri srednjih šolah, višjih in visokih strokovnih šol ter fakultet, do zasebnih organizacij in zasebnih šol, izobraževalnih centrov, društev, univerz za tretje življenjsko obdobje, knjižnic, muzejev, galerij in drugih izvajalcev izobraževanja. Poleg informacij o ponudnikih izobraževalnih programov bodo v *Pregledu* objavljene tudi novejšje informacije, ki dodatno osvetljujejo možnosti za nadaljnje izobraževanje in učenje odraslih ter seznam spletnih naslovov in baz podatkov s koristnimi informacijami s področja izobraževanja odraslih.

Da bi ponudili najširši javnosti čim bolj popolno informacijo o izobraževalni ponudbi, ki je na voljo odraslim v Sloveniji, vabimo k objavi vse izvajalce izobraževanja, ki izvajajo različne izobraževalne in učne dejavnosti za odrasle – tečaje, delavnice, e-izobraževanja, seminarje, študijske krožke in druge oblike izobraževanja in učenja, da te predstavijo na spletni strani *Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih* in tako dodatno pripomorejo k informiranju vseh, ki iščejo informacije o možnostih izobraževanja ali učenja.

Več informacij o brezplačni objavi lahko dobite na [spletni strani Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih](#) ali pri Eriki Brenk (tel.: 01 5842 570, 01 5842 560, e-naslov: erika.brenk@acs.si).

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Odprtje TVU 2010 na Močilnem pri Radečah

V idilični naravi na Močilnem pri Radečah smo v petek, 14. maja, slovesno odprli letošnji Teden vseživljenjskega učenja 2010 (TVU). Pri 400 let starem [Gašperjevem kostanju](#) je tekla osrednja slovesnost jubilejnega, petnajstega festivala učenja s podelitvijo priznanj ACS za promocijo učenja in znanja za leto 2009.

[Zavod KTRC Radeče](#) je v sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije pripravil pester otvoritveni [program](#), ki se je pričel že v dopoldanskem času s splavarjenjem od Zidanega Mostu do Radeč, nadaljeval pa s sprejemom na radeškem trgu z nastopom pihalne godbe in mažoretk. Številne obiskovalce iz vse Slovenije ter goste so na Močilnem pozdravili *Matjaž Han*, župan občine Radeče, *mag. Andrej Sotošek*, direktor Andragoškega centra Slovenije, *dr. Anja Kopač Mrak* z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ([nagovor](#)), *dr. Peter Skoberne* z ministrstva za okolje in prostor in *Jošt Jakša*, direktor Zavoda za gozdove Slovenije. Vse prisotne je v [pozdravnem pismu](#) nagovoril tudi *dr. Igor Lukšič*, minister za šolstvo in šport.

V osrednjem delu prireditve smo počastili dobitnike Priznanj ACS za leto 2009. Za ustvarjalno in plodovito delo na področju promocije in učenja so priznanja prejeli: [Faila Pašić Bišič](#) z Jesenic, ki zelo pogumno podira stereotipe o muslimanskih ženskah v Sloveniji, [mag. Darko Šarac](#) iz Ljubljane, ki je kulturi učenja zavezan tako rekoč vse življenje, Pirančanka [Natalija Planinc](#), ki je prejela priznanje za uspešno vodenje študijskih krožkov na Obali, [Marjan Čenar](#) iz Murske Sobote, ki je pri uvajanju zgodnjega učenja tujih jezikov ter usposabljanja za uporabo računalnika opravil pionirske korake, [Društvo kmečkih žena in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici](#) – za učenje in ohranjanje tradicionalnih kmečkih znanj in veščin, [Ljudski pevci s Svibnega](#) – učeča se skupina, ki želi narediti nekaj dobrega za svoj kraj, koprsko [društvo Pristan](#), [Univerza za tretje življenjsko obdobje](#) za zagotavljanje zdravja in kakovosti življenja starostnikov in [podjetje Lek](#) iz Ljubljane, učeče se podjetje, ki se z vsebinami projekta *A prideš?*, posebne promocijske kampanje in ponudbo neformalnih izobraževanj za zaposlene, dotika vsakogar.

V dogajanje na Močilnem so bili vtikani posebni poudarki, ki so dogodek povezali z letošnjim [mednarodnim letom biotske pestrosti](#) ter s prizadevanji za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Nastopili so domači študijski krožki in društva, ki tradicionalno sodelujejo v TVU na lokalni ravni, in sicer tako, da posredujejo svoje znanje, se povezujejo in ustvarjajo skupaj. Z glasbenimi točkami so program popestrili učenci Glasbene šole Radeče, z ljudskimi plesi pa učenci podružnične osnovne šole na Svibnem.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Predstavitev festivala učenja na Kulturnem bazarju

V četrtek, 20. maja 2010, je Andragoški center Slovenije sodeloval na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu. Soorganizatorja celodnevne sejemske-izobraževalne prireditve, ki postaja tradicionalna, sta bili ministrstvi za kulturo ter za šolstvo in šport. Otvoritvene slovesnosti sta se udeležila tudi oba ministra, *Majda Širca* in *dr. Igor Lukšič*.

Kulturni bazar je bil sestavljen iz dogajanja na stojnicah, kjer so sodelujoči predstavili svoje izdelke, programe, promocijsko gradivo ter plakate in panoje, na katerih so predstavili vsebino svojih dejavnosti. ACS je izobesil tri panoje ter postavil stojnico s promocijskim gradivom Tedna vseživljenjskega učenja (na fotografiji; foto: Slavica Borka Kucler). Poudarek predstavitve je bil na 15-letnici TVU in zastopanosti vseživljenjskega učenja na področjih kulturnih dejavnosti, ohranjanja kulturne dediščine in umetnostnih veščin pri izvajalcih festivala učenja, pa tudi pri dobitnikih priznanj ACS. Tako lahko z veseljem zapišemo, da je med vsemi prijavljenimi programi oziroma prireditvami TVU 2010 (dogodkov je po zadnjem podatku 5.257) delež kulturno in umetnostno naravnanih kar 1.556 ali skoraj 30 odstotkov.

Kultura je lepo zastopana tudi med dejavnostmi, ki so jim zapisani dobitniki priznanj ACS. Med vsemi dosedanjimi dobitniki priznanj ACS je delež teh, ki so dejavni v kulturi, več kot 50 odstoten (88 od 164), med osmimi letošnjimi pa jih je kar šest: za Ljudske pevce iz Svibnega je učenje v kulturi osrednja dejavnost, pri Nataliji Planinc, Darku Šarcu in Društvu kmečkih žena in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici je ena izmed osrednjih dejavnosti, pri Marjanu Čenarju in Društvu Pristan pa najdemo kulturo med spremljevalnimi dejavnostmi.

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

Otvoritev TVU in obeležitev 50-letnice Zasavske ljudske univerze

[Zasavska ljudska univerza](#) se je ob praznovanju 50-letnice svojega delovanja odločila, da obeleži in praznuje svojo obletnico delovno v okviru Tedna vseživljenjskega učenja. Prireditve so pripravili v torek, **18. maja 2010**, v avli Delavskega doma v Trbovljah.

V uvodnem govoru je direktor *Tone Bezgovšek* (na fotografiji) na kratko predstavil dogajanje v času festivala učenja v Zasavju in vlogo ter mesto Zasavske ljudske univerze v tem okolju. Izpostavil je pomen in vlogo zavoda pri razvoju in ponudbi programov in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih v regiji. Ključno je bilo in je sodelovanje z vsemi strokovnimi partnerji. Med njimi je izpostavil tudi ACS in uspešno sodelovanje pri uvajanju različnih programov ter dejavnosti, kot so na primer: ISIO, TVU, CVŽU ... Zahvalil se je vsem bivšim direktorjem in sodelavcem ter sedanjim sodelavcem za opravljeno delo.

Župan občine Hrastnik, *Miran Jerič*, je v svojem nagovoru orisal zgodovino in razvojno pot izobraževanja odraslih v Zasavju in vlogo Zasavske ljudske univerze, ki je prerasla v moderno in v okolje usmerjeno izobraževalno ustanovo. Z rezultati je dokazala, da jo okolje še kako potrebuje. Čestital je direktorju in kolektivu za opravljeno delo in dosežene rezultate.

Dogodka se je udeležil tudi direktor ACS, *mag. Andrej Sotošek*. V svojem nagovoru je izpostavil ustreznost umestitve praznovanja obletnice v čas TVU – festivala učenja. Tako sta se oba dogodka zlila v praznik kulture učenja. Na kratko je predstavil zgodovino TVU in značilnosti ter ključne podatke tekočega Tedna. V

nadaljevanju je izpostavil pomen in vlogo Zasavske ljudske univerze – tako za lokalno okolje kot za sistem izobraževanja odraslih v Sloveniji. Kot pomembna izvajalska organizacija je znala hitro in prilagodljivo odgovarjati na potrebe okolja in uvajati kakovostne programe in podporne dejavnosti, ki so jih odrasli v lokalnem okolju potrebovali. Vrsto let je kakovosten izvajalski partner Andragoškem centru Slovenije pri razvoju in uvajanju različnih programov in dejavnosti v prakso. Zahvalil se je direktorju in članom kolektiva za dosedanje sodelovanje in opravljeno delo ter izrazil željo po uspešnem nadaljnjem sodelovanju.

Direktorica Območne enote Zavoda za zaposlovanje Trbovlje, *Lijana Vidic Ristič*, je na kratko orisala vlogo, pomen in dejavnosti Območne enote ZRSZ v Zasavju.

Prireditve je popestril kulturni program, ki so ga pripravili mladi glasbeniki glasbenih šol iz zasavskih občin. Zasavska ljudska univerza pa je podarila sredstva za letovanje otrok Društvom prijateljev mladine iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika.

mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@acs.si), ACS

Obiski prireditev TVU nas navdihujejo

Letos smo v sodelovanju s koordinatorji TVU v večji meri kot prejšnja leta obiskovali prireditve na krajevni ravni in jih doživeli kot navdih za naše nadaljnje delo.

Ljudska univerza Šentjur nas je **19. maja** povabila v Ipavčevo hišo na slavnostno podelitev spričeval za uspešno opravljeno računalniško opismenjevanje starejših in brezposelnih. Po uvodnih besedah direktorice, *Jelke Godec*, sva udeležence nagovorila župan Občine Šentjur, *dr. Štefan Tiselj*, ter avtorica članka. Okrog 50 prejemnikov spričeval (na fotografiji; foto Marijana Novak) je kar sijalo od veselja nad doseženim in v

neformalnem druženju so priznali, da so jim kljub začetnim predsodkom in strahovom nova znanja razširila obzorja. Zdaj znajo brskati po internetu, si dopisovati s prijatelji in sorodniki, obiskovanje programa pa je staklo tudi prijateljske vezi. Udeleženci z zelo različnim izobrazbenim ozadjem so prihajali tudi z oddaljenih kmetij. Mnogim je izobraževanje pomenilo priložnost, da se izvijejo iz primeža siceršnjih vsakodnevnih obveznosti, vse udeležence pa odlikuje radovednost, ki jim ne bo pustila spati na lovorikah.

Organizacijski odbor za TVU na Jesenicah je **19. maja** zvečer organiziral **tradicionalno osrednjo prireditev ob 13. TVU v občini Jesenice**, krono okrog 100 dogodkov, ki jih izpeljuje nad 30 prirediteljev TVU na tem območju. Geslo prireditve, izpeljane v Gledališču Toneta Čufarja, je bilo *Evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti*, ki je narekovalo neobičajno vstopnino – obiskovalci smo bili povabljeni, da na prireditve prinesemo hrano in druge izdelke, ki so jih na koncu izročili humanitarnim organizacijam. Te – Društvo Up, Rdeči križ in Župnijska Karitas – so poleg otrok iz vrtca, osnovne in srednje šole ter Centra za socialno delo Jesenice spregovorile o njihovi vlogi pri preseganju revščine in socialne izključenosti. Tematsko ubrani so bili tudi *Vitezi Gašperja Lambergerja* z glasbeno predstavo Cigani. Dogodek sta pristrčno povezovali *Branka Smole* in *Poldka Petrič*, ki ji je ta nastop pomenil izpolnitev življenjskih sanj.

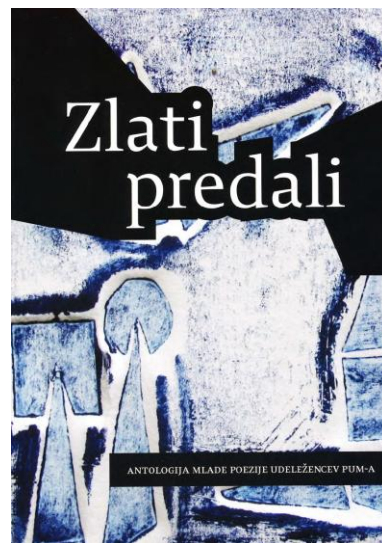
V prostorih Ljudske univerze Koper se je **21. maja** na **dopoldanskem klepetu** zbralo lepo število udeležencev, ki so z zanimanjem prisluhnili pogovoru s prejemnikoma priznanj ACS za promocijo učenja in znanja – Društvom Pristan, Univerzo za tretje življenjsko obdobje Koper, ki jo je zastopala predsednica *Mojca Brank*, ter *Natalijo Planinc*, predsednico Društva ljubiteljev naravne in kulturne dediščine 'Anbot' Piran. Pogovor z gostjama sem odprla z vprašanjem, kdo so bili najpomembnejši učitelji v njunem življenju, ki so morebiti vplivali na njuno sedanje udejstvovanje, nato pa smo spregovorile o ovirah, s katerimi sta se srečevali, oblikah odpiranja obeh društev v okolje, podporni vlogi medijev, novih izzivih in razvojni viziji ter še o marsičem. *Mojca* in *Natalija* sta s svojo neusahljivo energijo in šarmom navdušili prisotne in dokazali, da ustvarjalnost v tretjem življenjskem obdobju lahko dobi krila.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Festival učenja v Škofji Loki

Več kot pet tisoč prireditvam Tedna vseživljenjskega učenja (TVU) 2010 po Sloveniji so se pridružili tudi v Škofji Loki. Območni koordinator TVU, Ljudska univerza Škofja Loka, je udeležencem ponudila kar 57 prireditev. Pripravila jih je v sodelovanju z mrežo podizvajalcev, med katerimi so na primer Šolski center Škofja Loka – Šola za strojništvo, Društvo upokojencev Škofja Loka in druga društva, Varstveno delovni center Kranj – enota Škofja Loka, Šent – slovensko združenje za duševno zdravje, Univerza za tretje življenjsko obdobje, PUM – projektno učenje za mlade, turistične kmetije, samostojni ustvarjalci na področju kulture, pa tudi Radio Sora, ki je imel odmevno oddajo v živo, z gosti v studiu, ki so občanom predstavili namen festivala učenja in jih povabili na prireditve ter v programe vseživljenjskega učenja.

Še posebej moramo pohvaliti mlade, ki so pod vodstvom mentorjev v programu PUM, ki deluje pri LU Škofja Loka (*Maruša Bajt*, teologinja in sociologinja kulture, vodja delavnic oblikovanja fimo mase ter igranja kitare; *Boris Oblak*, prof. likovne vzgoje, vodja delavnice grafike; *Martina Guzelk*, univ. dipl. sociologinja, vodja delavnic za povečanje koncentracije in samozavesti, literarne delavnice *Zlati predali* in delavnice *Pot mladih do finančne samostojnosti*) za uvod v TVU izdali kakovostno pesniško zbirko, za katero so seveda sami napisali pesmi in publikacijo opremili z ličnimi grafikami (na fotografiji). Tudi te so izdelali sami in se jih naučili odtiskovati. V prostorih PUM so bile vse dni v tednu delavnice, še posebej dobro obiskane so bile medgeneracijske, saj so v goste povabili člane in članice Univerze za tretje življenjsko obdobje. Skupaj so izdelovali okrasne predmete iz zgibanega papirja in iz fimo mase, spoznavali posebnosti izdelovanja grafik, prebirali pesmi in se veselili dosežkov!

Teden vseživljenjskega učenja v Škofji Loki se je – kot je verjetno zdaj že tradicionalno – zaključil s sobotno sejensko prireditvijo na Mestnem trgu, kjer so na stojnicah sadove svoje ustvarjalnosti predstavili Lokalna akcijska skupina Škofja Loka, Ljudska univerza Škofja Loka, Društvo diabetikov Škofja Loka, Sožitje, društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju, unikatna oblikovalka Plestenjak Podlogar Petra, Prostovoljno gasilsko društvo Škofja Loka, ŠENT – Slovensko združenje za duševno zdravje ter Šolski center Škofja Loka. Tržnica pa ni bila zadnja beseda festivala učenja v Loki. Z obiskom spletnega koledarja prireditev lahko najdete zase še kakšno priložnost za neformalno učenje med tamkajšnjimi navdušenci!

Slavica Borka Kucler (borka.kucler@acs.si), ACS

V TVU 2010 - računalniški tečaj za upokoјence na Gimnaziji Šiška

Na [Gimnaziji Šiška](#) smo letos za Teden vseživljenjskega učenja izbrali izziv, da se medgeneracijsko povežemo in povabimo upokoјence iz našega šolskega okoliša na brezplačni 8-urni računalniški tečaj *Word for Windows na kratko*.

Razveselili smo se velikega odziva. Naši vodili sta bili, da je za učenje vedno pravi čas in misli *Sally Koch*: »Velike priložnosti za pomoč drugim se ponudijo malokdaj, majhne pa nas obkrožajo vse dni.«

Magda Marcuš (magda.marcus@guest.arnes.si), Gimnazija Šiška

14. andragoški kolokvij je gostila Ljudska univerza v Slovenski Bistrici

Osrednji strokovni dogodek v Tednu vseživljenjskega učenja 2010 – andragoški kolokvij – je Andragoški center Slovenije zasnoval v sodelovanju z Ljudsko univerzo Slovenska Bistrica. Preselitev kolokvija na krajevno raven je eden od korakov, ki smo si jih zadali ob 15-letnici TVU, saj se želimo z dogodkom čim bolj približati različnim javnostim na lokalni ravni.

Tematike *Izobraževanje po meri gospodarstva - ključ je v sodelovanju!* smo se lotili z namenom, da se uglasimo na aktualne družbenoekonomske okoliščine, ki puščajo svoje posledice tudi na področju izobraževanja, saj je slednje v mnogih okoljih izrinjeno kot nepotreben strošek. Po drugi strani pa se vse bolj uveljavlja prepričanje, da lahko prav izobraževanje deluje kot gonilna sila za preseganje kriznih razmer, zato ni dvoma o pomenu sodelovanja med izobraževanjem odraslih in gospodarstvom. Mnenja smo, da morajo o tem razmisliti tako ponudniki in izvajalci izobraževanja kot tudi podjetja, ki povprašujejo po teh storitvah. Po drugi strani so vpleteni tudi različni resorji, zlasti šolski in resor dela, ter druge ustanove na državni ravni, ki s svojimi ukrepi sooblikujejo kulturo, v kateri je stalno nadgrajevanje delovnih kompetenc, a tudi pridobivanje različnih drugih zmožnosti nekaj povsem normalnega in neizogibnega.

Plenarni del (uvodni in zaključni) kolokvija smo izpeljali v Viteški dvorani [Gradu Slovenska Bistrica](#), delo v skupinah (mikro in makro raven) pa na [Ljudski univerzi Slovenska Bistrica](#). Predstavitve objavljamo na [spletni strani kolokvija](#).

ACS je pri organizaciji kolokvija, na katerem je sodelovalo 47 udeležencev – pridružili so se nam tudi štirje gostje iz [Agencije za obrazovanje odraslih](#) iz Zagreba – prvič združil moči z območnim koordinatorskim TVU – Ljudsko univerzo Slovenska Bistrica. Ob tej priložnosti se prisrčno zahvaljujemo *mag. Brigiti Kruder*, direktorici te ustanove, za njeno ključno vlogo pri snovanju letošnjega kolokvija, ter njenim sodelavcem, ki so gostili udeležence tega strokovnega srečanja.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Usposobili smo nove svetovalce in mentorje v središčih za samostojno učenje

V okviru aktivnosti *Temeljno usposabljanje osebja v središčih za samostojno učenje* smo 1. junija zaključili tritedensko e-usposabljanje z naslovom *Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju*.

Udeleženci so se na uvodni delavnici, ki je bila **11. maja**, seznanili s splošnimi značilnostmi svetovanja in dobre komunikacije ter vlogo zaupanja in zaščite zasebnosti. Spoznali so tudi način in metodo dela v spletni učilnici. Z usposabljanjem so nadaljevali v spletni učilnici, kjer so najprej individualno, nato pa še skupinsko opravljali naloge na teme: *Svetovalna izkušnja*, *Svetovalec* in *Svetovalna orodja*. Na zaključni delavnici (na fotografiji) – bila je **1. junija** – so se bodoči svetovalci seznanili z vlogo informiranja in svetovanja v središčih za samostojno učenje po načelih izobraževanja odraslih.

Program, ki ga financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport, je uspešno zaključilo deset udeležencev, ki bodo v prihodnje kot svetovalci in mentorji delovali v središčih za samostojno učenje v okviru svojih organizacij.

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si), ACS

Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije POKI je že v polnem teku

4. junija 2010 smo zaključili šesto delavnico *Usposabljanja za uporabo modela samoevalvacije POKI*. Na začetku delavnice so udeleženci poročali o svojih izkušnjah z anketiranjem in intervjuji, ki so jih za svojo izobraževalno organizacijo izpeljali v mesecu aprilu in maju. V nadaljevanju pa so se usposobili za pripravo tistega dela samoevalvacijskega poročila, ki zajema predstavitev in interpretacijo podatkov, pridobljenih z anketiranjem. Ugotovitve iz izpeljanega anketiranja bodo udeležencem služile za oblikovanje predlogov za izboljšave.

Drugi dan delavnice je bil namenjen temi *Kako z učinkovitim komuniciranjem spodbujati kakovost v izobraževanju*, ki jo je vodila *Tatjana Zidar Gale*, strokovnjakinja s področja razvoja kompetenc komuniciranja in retorike (na fotografiji).

Karmen Rajar (karmen.rajar@acs.si), ACS

Obisk delegacije ACADEMIA

11. maja 2010 smo na Andragoškem centru gostili delegacijo mednarodnih strokovnjakov s področja svetovanja, ki jo je vodila *mag. Sabina Škarja* z Zavoda RS za zaposlovanje. Gostje iz Finske, Francije, Irske, Norveške, Španije in Švedske so **od 10. do 14. maja** obiskali več ustanov po Sloveniji:

- seznanili so se s trgom dela in kariernim usmerjanjem v Sloveniji ter s predstavitvijo Centrov za informiranje in poklicno svetovanje (Zavod RS za zaposlovanje);
- na Andragoškem centru smo pripravili dve predstavitvi: splošno o naši ustanovi in o informativno-svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- predstavili so jim spletni portal *Moja izbira* (Center za poklicno izobraževanje);
- obiskali so Srednjo poklicno in strokovno šolo Bežigrad, zasebno splošno gimnazijo Euro Šola in ustanovo za izobraževanje odraslih – CDI Univerzum;
- na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani so jim predstavili Karierni center (CERŠ),
- v BOB zavodu za izobraževanje in kulturne dejavnosti Ljubljana so spoznali program *Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM*, v Mladinskem domu Jarše (na fotografiji) pa produkcijsko šolo;
- glavne značilnosti *Borze znanja*, *Borze dela* in *Centra za samostojno učenje* so jim predstavili v enoti Mestne knjižnice Ljubljana, Knjižnici Otona Župančiča.

Gostje so tako pridobili ustrezne informacije iz širšega področja svetovanja odraslih, hkrati pa so slovenskim svetovalcem predstavili nacionalne izobraževalne sisteme ter sisteme svetovanja na Norveškem, Finskem, Švedskem in Irskem ter v Franciji in Španiji.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Evropski kazalniki na področju izobraževanja

V okviru španskega predsedovanja Svetu Evropske unije je njihovo ministrstvo za izobraževanje organiziralo konferenco z naslovom *Kazalniki, cilji in izobraževalna politika*. Tako se je **24. maja** v Madridu zbralo okrog 150 strokovnjakov iz držav

članic EU, najštevilčnejša pa je bila udeležba španskega Sveta za izobraževanje, sestavljenega iz predstavnikov vseh regij.

Namen konference je bil spodbuditi razmislek o izobraževalnih ciljih (evropskih kot tudi nacionalnih), snovanju in rabi kazalnikov za vrednotenje doseganja teh ciljev ter razmislek o tem, ali kazalniki dejansko prispevajo k napredku izobraževalnih sistemov.

Celovit prikaz razvoja evropskih kazalnikov na področju izobraževanja je predstavil *Anders Hingel*, vodja *Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti* pri Evropski komisiji. Zanimivim govorcem iz vrst španskega ministrstva in OECD ter drugim mednarodnim strokovnjakom smo prisluhnili tudi člani omenjene *Stalne*

skupine, ki smo se dan za tem sestali na našem 29. delovnem srečanju ter obravnavali: zasnovo *Poročila o napredku pri uresničevanju Lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja 2009* (poročilo bo objavljeno novembra letos), oblikovanje temeljnega kazalnika za poklicno izobraževanje in usposabljanje in za strokovni razvoj učiteljev, spremljanje izobraževalnih dosežkov migrantov, revizijo klasifikacije ISCED, stanje raziskav, namenjenih pridobitvi novih kazalnikov (tuji jeziki, učenje učenja, ustvarjalnost, zmožnosti odraslih, državljanske kompetence, IKT kompetence) ter razvoj evropske ciljne vrednosti (t.i. benchmark) za področji mobilnost študentov ter zaposljivost. Podrobnejše poročilo in gradiva so na voljo pri avtorici članka.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

VABIMO

Povabilo na usposabljanje za spodbujanje pismenosti v družini

Raziskave so pokazale, da sodelovanje staršev pri učenju otrok pozitivno vpliva na otrokove učne dosežke v osnovni in srednji šoli, spodbuja zadovoljstvo s šolo ter znižuje možnost vedenjskih problemov otrok. Učenje v družini deluje kot močan motivacijski dejavnik za učenje in izobraževanje pri tistih odraslih, ki nimajo dovolj drugih priložnosti za učenje. Ta spoznanja so spodbudila strokovnjake na Andragoškem centru Slovenije k pripravi novega programa usposabljanja za razvoj pismenosti v družini *Branje za znanje in branje za zabavo – BZZ* in [pироčnika](#) z enakim naslovom.

Izobraževanje je namenjeno predvsem tistim strokovnim delavcem, ki si prizadevajo usposablјati starše predšolskih otrok za razvijanje porajajoče se pismenosti pri svojih otrocih pred vstopom v šolo in jih spodbujajo, da pomagajo otrokom pri šolskem delu na igriv in spodbuden način. Vsebine programa obsegajo teme, kot so: učenje in poučevanje odraslih udeležencev izobraževanja, pomen družinske pismenosti in metode dela v programu družinske pismenosti, kako beremo z otrokom in kakovost otroške literature, raznovrstnost otroške literature in družinski obisk v splošni knjižnici.

Letos novembra organiziramo **usposabljanje za novo skupino strokovnih delavcev**. Program izobraževanja obsega štiri delavnice v skupnem obsegu 32 ur, ki jih izvajajo priznani strokovnjaki s področja družinske pismenosti, izobraževanja odraslih, knjižničarstva in pripovedništva. Iz posamezne organizacije želimo vključiti po dva strokovna sodelavca.

Izpeljavo izobraževanja denarno omogočata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport, zato je za strokovne delavce brezplačno. V skladu z navodili o sofinanciranju projektov iz naslova ESS se strokovni delavci zavežejo, da bodo izpeljali določeno število izpeljav programa za starše in otroke. Ministrstvo za šolstvo in šport je namreč vključilo financiranje izpeljav programa za razvoj pismenosti v družini v načrt financiranja v letih 2010–2013, kar pomeni, da bo program vendarle zaživel tudi v praksi.

Prijave ([prijavnica](#)) sprejemamo **do 15. septembra 2010** po e-pošti: ester.mozina@acs.si ali po pošti na naslov: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana. Za podrobnejše informacije sem vam na voljo po telefonu: 01 5842 591 ali na že omenjenem elektronskem naslovu.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Sklepi Sveta za izobraževanje, mlade in kulturo o socialni razsežnosti izobraževanja in usposabljanja

10. in 11. maja je bilo v Bruslju drugo zasedanje Sveta za izobraževanje, mladino in kulturo pod španskim predsedovanjem Svetu Evropske unije. Slovensko delegacijo je vodil minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*.

Na podlagi sklepov Sveta (12. maj 2009) o strateškem okviru za sodelovanje v evropskem izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), ki je pokazal spodbujanje enakosti, socialne vključenosti in aktivnega državljanstva kot enega od svojih štirih strateških ciljev, ki so opredelili na pet referenčnih ravni povprečne evropske storilnosti (Evropska merila uspešnosti), in z vidika dogovorov konference o *Izobraževanju vključenih: Način za spodbujanje socialne kohezije*, ki je bila v Madridu **11. in 12. marca 2010**, Svet ugotavlja, da morajo sistemi izobraževanja in usposabljanja v Evropski uniji zagotavljati tako enakost kot odličnost. Izboljšanje dostopnosti izobraževanja in ključnih kompetenc za vse so ključnega pomena ne samo za ekonomsko rast in konkurenčnost, temveč tudi za zmanjševanje revščine in spodbujanje socialne vključenosti. V skladu z omenjenimi ugotovitvami Svet poziva države članice k nekaterim ukrepom na vseh področjih izobraževanja.

Naj povzamemo sklepe, ki se nanašajo na področje izobraževanja odraslih:

- v **prvem sklepu** pozivajo k okrepitvi politike, ki bi nizko kvalificirani delovni sili, brezposelnim in migrantom omogočila pridobivanje ustreznih kvalifikacij ali pa pomagala pri razvijanju njihovih že pridobljenih spretnosti ter razširila možnosti za ponovno vključevanje v izobraževanje pri mlajših odraslih;
- v **drugem sklepu** je predstavljen poziv k spodbujanju ukrepov, ki vsem zagotavljajo dostop do osnovnih znanj in ključnih kompetenc, potrebnih za življenje in učenje v družbi znanja, zlasti pismenosti in usposobljenosti na področju IKT.

Več o tem na spletni strani:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/114374.pdf.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Ministri za izobraževanje soglasno za številčne cilje v strategiji izobraževanja in usposabljanja za 2020

Ministri za izobraževanje držav članic EU so na vrhu **11. maja** soglasno (manjkal je le britanski minister, saj je bila vlada v postopku formiranja) sprejeli odločitev, da določijo številčne cilje za razvoj evropskega izobraževanja do leta 2020. Vrh voditeljev držav članic EU bodo tako predlagali, da potrdi **dva cilja** strateškega razvoja izobraževanja in usposabljanja:

- zmanjšati osip na manj kot 10 % populacije mladih (med 18. in 24. letom), ki je brez kvalifikacije zapustila izobraževanje in usposabljanje (trenutno povprečje v EU je 15 %);
- povečati delež visoko izobraženih na 40 % populacije (35-letnikov) s terciarno izobrazbo.

Minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*, je drugi dan zasedanja predstavil slovensko stališče do številčnih vrednosti evropskih ciljev na področju izobraževanja znotraj *Strategije Evropske unije do leta 2020*. Pozdravil je vidnejšo vlogo izobraževanja znotraj *Strategije* in poudaril, da Slovenija prvi zastavljeni cilj že dosega. Podprl je usmeritev, da se pri zastavljanju ciljev na nacionalni ravni upošteva realno stanje v posameznih državah članicah.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Podeljena so bile Evropske nagrade 2010 za Vseživljenjsko učenje

Na letni konferenci programa *Vseživljenjsko učenje*, ki je bila **19. maja** v Barceloni, so razglasili šest zmagovalnih evropskih izobraževalnih projektov, katerih glavni namen je opozoriti na problematiko socialne izključenosti. Rdeča nit konference je bila prihodnost osrednjih evropskih programov izobraževanja in usposabljanja po letu 2013 ([o konferenci](#)).

[Zmagovalni projekti](#) iz Italije, Litve, Luksemburga, Nizozemske, Norveške in Velike Britanije vključujejo partnerje iz mnogih drugih evropskih držav. Nagrade so bile podeljene v naslednjih kategorijah: *šolsko izobraževanje* (Comenius), *visoko šolstvo* (Erasmus), *poklicno izobraževanje in usposabljanje* (Leonardo da Vinci), *izobraževanje odraslih* (Grundtvig), *jeziki ter področje informacijskih in komunikacijskih tehnologij* (IKT).

Med tremi najboljšimi v kategoriji *šolskih projektov* (Comenius) je bil izbran tudi projekt, ki ga je na evropski ravni koordinirala Osnovna šola Škofja Loka Mesto, z naslovom *Šole proti nasilju – ukrepaj, ne trpi* (SAVANT: *Schools Against Violence – Act, Not Tolerate*).

Podrobnosti o zmagovalnih projektih in projektih, ki so prišli v ožji izbor za *Evropske nagrade 2010 za Vseživljenjsko učenje*, lahko preberete v publikaciji z naslovom [Education and training for social inclusion : European success stories](#).

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Scientix – nova spletna skupnost za znanstveno izobraževanje

Evropska komisija je vzpostavila novo spletno skupnost za znanstveno izobraževanje, imenovano *Scientix*. **Namenjena** je učiteljem, raziskovalcem, oblikovalcem politik, lokalnim oblastem, staršem in vsem, ki jih zanima izobraževanje o znanosti.

Na spletnem portalu se zbirajo učna gradiva, izsledki raziskav in poročila evropskih projektov, ki so bili financirani s sredstvi EU ali

nacionalnimi sredstvi v okviru različnih pobud. Nova spletna skupnost bo omogočila lažje stalno širjenje in izmenjavo informacij, znanja in dobrih praks na področju izobraževanja po vsej EU. Scientix v imenu Evropske komisije upravlja Evropsko šolsko omrežje.

Za vse dodatne informacije se obrnite neposredno na *Aguedo Gras-Velazquez* (agueda.gras@eun.org) z Evropskega šolskega omrežja ali *Monico Menapace* (monica.menapace@ec.europa.eu) iz Evropske Komisije, Generalnega direktorata za znanost in raziskave.

Slovenija je gostila konferenco ministrov za izobraževanje Sveta Evrope

Med **4. in 5. junijem 2010** je bila v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju *23. Stalna konferenca ministrov za izobraževanje Sveta Evrope*, ki sta jo skupaj organizirata Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije in Svet Evrope – Direktorat za izobraževanje.

Na konferenci so sodelovali ministri iz 50 držav, podpisnic Evropske kulturne konvencije, predstavniki držav opazovalk in ključnih medvladnih in nevladnih organizacij. Konference se je udeležilo več kot 200 udeležencev.

Konferenco, ki jo je vodil minister za šolstvo in šport, *dr. Igor Lukšič*, je otvorila namestnica generalnega sekretarja Sveta Evrope, *Maud de Boer-Buquicchio* ([govor](#)). Zbrane so nagovorili še *Nikola Todorov*, makedonski minister za izobraževanje in znanost ([nagovor](#)), *Andreja Rihter*, predstavnica parlamentarne skupščine Sveta Evrope ([nagovor](#)), in *Günter Krug*, podpredsednik Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope.

Nosilna tema konference je bila *Izobraževanje za trajnostne demokratične družbe: vloga učiteljev* (*Education for sustainable democratic societies: the role of teachers*). V vlogi predavateljev sta na plenarnem delu nastopila *dr. Danilo Türk*, predsednik Republike Slovenije, in *dr. Pavel Zgaga*, priznani slovenski profesor na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. Oba predavatelja sta poudarila vsestranski pomen izobraževanja v današnji družbi, pri čemer je *dr. Zgaga* dodal, da smo se znašli pred novim premislekom, saj se je izobraževalni proces premaknil od elitnega k masovnemu.

Ministri za izobraževanje so poglobljeno razpravljali o vlogi izobraževanja, še zlasti učiteljev, pri sooblikovanju sodobnih družb. Govorili so o treh podtemah (delo po skupinah): učiteljevih kompetencah za raznolikost demokratične družbe, partnerstvih in mrežah v izobraževanju ter strokovnem razvoju in družbenem priznavanju učiteljev.

Ključno sporočilo konference širši javnosti je, da je izobraževanje pomembna investicija – tako za posameznika kot tudi družbo kot celoto. Konferenco so zaključili s sprejemom [deklaracije](#).

Več o konferenci najdete na spletni strani: http://www.mss.gov.si/si/23_stalna_konferenca/#c17442.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Ključne kompetence za strokovne delavce na področju izobraževanja odraslih

Na spletni strani Evropske komisije je objavljeno končno poročilo študije *Ključne kompetence za strokovne delavce na področju izobraževanja odraslih* ([Key competences for adult learning professionals](#)).

Evropska komisija je financirala omenjeno študijo z namenom, da ugotovi ključne kompetence, ki bi bile uporabljene kot priporočila v evropskem prostoru in ki bi jih države članice lahko prostovoljno uporabljale.

To študijo so izpeljali na nizozemski ustanovi Research voor Beleid v sodelovanju z Univerzo v Glasgowu, Univerzo v Solunu in Univerzo v Leidnu. V zadnjem letu je raziskovalna skupina pregledala veliko dokumentov o dolžnostih, nalogah, odgovornostih, vlogah, pristojnostih in delovnih okoljih strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih. Izsledke so zbrali, organizirali srečanje strokovnjakov za modeliranje ključnih kompetenc, nato pa s široko skupino zainteresiranih strokovnjakov iz vse

Evrope razpravljali o rezultatih modeliranja.

Splošno mnenje raziskovalne skupine je, da je ta študija sprožila poglobljeno strokovno razpravo. Prepričani so, da bi lahko ključne kompetence igrale pomembno vlogo pri oblikovanju prihodnjih razprav in pri razvijanju politike za izboljšanje kakovosti izobraževanja odraslih.

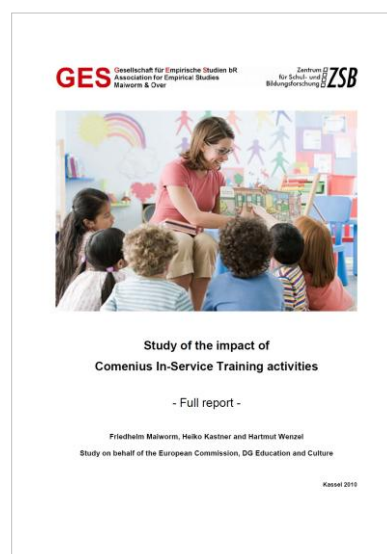
Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Študija o učinkih spopolnjevanja učiteljev v tujini

Evropska komisija je objavila študijo o učinkih strokovnega spopolnjevanja učiteljev v tujini ([Study of the impact of Comenius In-Service Training activities](#)). Vsako leto se približno 10.000 učiteljev in drugega izobraževalnega osebja udeležuje strokovnih tečajev, konferenc, seminarjev in drugih dejavnosti, ki tečejo po vsej Evropi v programu *Comenius – usposabljanje na delovnem mestu*.

Glavni cilji so:

- podpreti boljše pedagoške pristope in upravljanje šol,
- povečati obseg partnerstev med šolami v različnih državah članicah,
- spodbujati učenje živih tujih jezikov,
- podpreti razvijanje inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT,
- povečati kakovost in evropsko razsežnost usposabljanja učiteljev,
- povečati mobilnost izobraževalnih delavcev v različnih državah članicah EU.

Da bi ugotovili, v kolikšni meri so ti cilji doseženi, je Evropska komisija naročila študijo, v katero je bilo zajetih več kot 3.400 učiteljev in drugih delavcev šole, ki so sodelovali v dejavnostih programa *Comenius – usposabljanje na delovnem mestu*. Udeleženci ocenjujejo, da jim je usposabljanje v tujini pomagalo pri njihovem strokovnem in osebnostnem razvoju, izboljšali so svoje metode poučevanja in znanje tujih jezikov ter dvignili raven motivacije za svoje delo. Še več, usposabljanja, ki se jih na enem mestu udeležuje več učiteljev, so pripomogla k tkanju vezi, iz katerih je zraslo mednarodno sodelovanje med šolami.

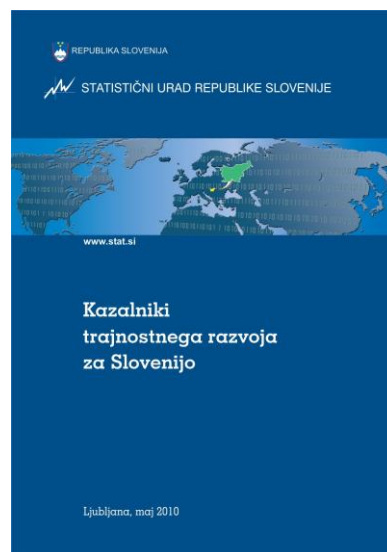
Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

SURS je objavil prvo publikacijo kazalnikov trajnostnega razvoja za Slovenijo

Statistični urad Republike Slovenije (SURS) je v maju 2010 izdal prvo publikacijo s področja kazalnikov trajnostnega razvoja. Svoj nabor kazalnikov je izoblikoval na delavnici, na kateri so sodelovali domači in tuji strokovnjaki iz različnih ustanov. Končni nabor kazalnikov je tako razdeljen v tri področja:

- *Blaginja*, v katerem so poleg materialnih dobrin zajeti tudi človekovo počutje, bivanje in medsebojni odnosi;
- *Ravnovesje in skromnost*, ki opisuje ravnovesje med potrebami človeštva in zmogljivostjo narave;
- *Medgeneracijsko sodelovanje*, ki se ukvarja predvsem z vprašanjem, kaj bomo zapustili svojim potomcem – tako v okoljskem, materialnem kakor tudi socialnem smislu.

Vsako od področij zajema okoljski, ekonomski in socialni vidik. Kazalniki so bili pripravljene z nizom podatkov do zadnjega razpoložljivega leta, ki je v večini primerov 2008.

Če predstavimo nekaj glavnih poudarkov, lahko rečemo, da:

- je število študentov do leta 2006 naraščalo, v naslednjih dveh letih pa je nekoliko upadlo,
- se obseg sredstev za raziskovalno-razvojno dejavnost v poslovnem sektorju povečuje,
- zaposleni moški zaslužijo povprečno za 7 % več kot zaposlene ženske,
- skupni koeficient starostne odvisnosti narašča že od leta 2003,
- se delež otrok, vključenih v vrtce, stalno povečuje, prav tako se povečuje tudi število oskrbovancev v domovih za starejše,
- je stopnja tveganja revščine največja med ženskami, starejšimi od 65 let.

Celotno publikacijo z vsemi preostalimi kazalniki lahko najdete na spletnem naslovu <http://www.stat.si/>.

mag. Mojca Žitnik (mojca.zitnik@gov.si), SURS

Financiranje, pravičnost in učinkovitost terciarnega izobraževanja

Znanstvena monografija *Milene Bevc, Sonje Uršič in Mitje Čoka* je nadgradnja dosedanjega preučevanja ekonomike terciarnega izobraževanja v Sloveniji na Inštitutu za ekonomska raziskovanja v Ljubljani. V tej

knjigi so na eni strani povezali dvajsetletno preučevanje posameznih ekonomskih vidikov terciarnega izobraževanja v Sloveniji, ga posodobili, obenem pa preučevanje nekaterih vidikov dodatno poglobili.

Delo zajema analizo stanja, trendov in reform sistema financiranja terciarnega izobraževanja v Sloveniji in drugih državah, predlog njegovih sprememb v Sloveniji, pa tudi povezave med sistemom financiranja, učinkovitostjo in pravičnostjo (državnega financiranja) tega izobraževanja.

Knjiga je razdeljena na šest delov. Prvi štirje prikazujejo ločeno obravnavo sistema financiranja terciarnega izobraževanja (prvi del), delitve stroškov tega izobraževanja med različne nosilce (drugi del), pravičnosti njegovega državnega financiranja (tretji del) in ekonomske učinkovitosti (četrti del). V petem delu so prikazane posledice teh posamičnih analiz za sistem financiranja terciarnega izobraževanja v Sloveniji, ocena ekonomske izvedljivosti njegovega povečanega zasebnega financiranja, ugotovitve odmevne mednarodne konference o tej tematiki v Sloveniji (iz leta 2007) in nauki uspešne reforme sistema financiranja terciarnega izobraževanja v Avstraliji (zaključena) in na Češkem (v procesu). V zadnjem, šestem delu, so poleg povzetka ugotovitev podani tudi predlogi sprememb sistema financiranja terciarnega izobraževanja v naši državi.

Izdajo knjige so omogočili Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Inštitut za ekonomska raziskovanja v Ljubljani ter Javna agencija Republike Slovenije za knjigo.

Več o znanstveni monografiji, ki so jo predstavili 9. junija 2010 na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, lahko preberete v [povzetku](#).

KOTIČEK JE VAŠ

Ustanovitev Univerze za tretje življenjsko obdobje v Velikih Laščah – Učenje vse življenje

V Velikih Laščah smo 5. oktobra 2009 dobili samostojno Univerzo za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče – Učenje vse življenje (v nadaljevanju UTŽO), ki deluje pod okriljem Javnega zavoda Trubarjevi kraji s sedežem na Trubarjevi domačiji. Zavod je z letošnjim šolskim letom na podlagi številnih pobud občanov, predvsem dosedanjih udeležencev krožkov za III. življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Kočevje, pričel z izvajanjem študijskih krožkov za odrasle. Izobraževalne programe študijskih krožkov smo vpisali v [Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji](#), ki ga vodijo na Andragoškem centru Slovenije.

UTŽO je dobila 23. februarja 2010 svoj upravni odbor, ki ga sestavljajo člani: *Marjeta Šporar* in *Marko Kožar* (predstavnika članov), *Marjana Dolšina* (predstavnica mentorjev), *Meika Starič* in *Ana Porenta* (predstavnici zunanjih lokalnih izobraževalnih ustanov) in *Barbara Pečnik* (vodja in koordinator). Velikolaško Univerzo za tretje življenjsko obdobje smo vključili tudi v neformalno mrežo Univerz za tretje življenjsko obdobje Slovenije. Že drugi semester deluje šest krožkov: Umetnostna zgodovina; Naš kraj, naš ponos, Literarna skupina, Amaterska fotografija in računalniški krožek. Vanj je vključenih več kot 30 članov, kar pa je za naš kraj kar lepa številka.

Barbara Pečnik (info@trubarjevi-kraji.si), UTŽO Velike Lašče – Učenje vse življenje

20 uspešnih let DOBE, šole, ki vidi dlje

Med največji dosežek naše ustanove štejemo prepoznavnost in ugled DOBE, ki smo ga v [dvajsetih letih](#) razvili v Sloveniji, pa tudi onstran meja. Razvoj novih programov, skupaj smo jih razvili 47, ter razvoj edinstvenega študija na daljavo/e-študija so pripomogli k temu, da nas danes pozna večina Slovencev. Prepoznavnost smo dosegli z izvrstnimi 33 zaposlenimi sodelavci ter preko 200 profesorji. Skupaj smo vpeljan tim, ki oblikuje ter razvija učečo in inovativno izobraževalno ustanovo.

Dobinih 20 let v številkah:

- Izvajamo več kot 100 programov izobraževanja in usposabljanja.
- Razvili smo 47 lastnih programov izobraževanja in usposabljanja.
- Letno izvedemo okoli 76.000 pedagoških ur.
- Izvedli smo več kot 32 večjih razvojnih, nacionalnih in mednarodnih projektov.
- Izdali smo 10 priročnikov in 76 učbenikov za višjo šolo in fakulteto na DOBI.
- Knjižnica na DOBI šteje 10.539 knjižnih enot.

Na DOBI izvajamo verificirane jezikovne programe za otroke in odrasle že dvajset let; v času krize, ki se je posebej močno odražala v Mariboru, smo močno zaznamovali devetdeseta leta z vrsto programov usposabljanja za brezposelne, s programi za izobraževanje odraslih in s srednješolskimi programi. Konec devetdesetih let smo razvili višješolski program Poslovni sekretar ter nadaljevali tudi z izvajanjem drugih višješolskih programov. Programsko ponudbo s petimi dodiplomskimi visokošolskimi strokovnimi programi na Visoki poslovni šoli, ki se je preoblikovala v DOBA Fakulteto, smo dopolnili še s tremi podiplomskimi magistrskimi programi.

Skrb za udeležence in študente je na DOBI zmeraj na prvem mestu. Naše poslanstvo je, da s sodobnimi programi spreminjamo izzive v priložnosti. Skupaj s študenti in udeleženci uresničujemo našo vizijo: *DOBA, šola, ki vidi dlje*.

Ob dvajseti obletnici smo organizirali vrsto [dogodkov](#), ki tečejo vse leto.

Polona Baloh (polona.baloh@doba.si), DOBA

Prostovoljni kulturni mediatorji na sv. Ahacu

V mesecu maju smo ponovno pričeli z nedeljskimi dežurstvi na Gori pri cerkvi sv. Ahaca, kjer si lahko pohodniki v samostoječem zvoniku ogledajo stalno zgodovinsko razstavo *Po sledovih Andreja Turjaškega*, v cerkvi pa freske Janeza Ljubljanskega iz 15. stoletja.

Z dežurstvi je v lanskem letu pričel zavod Parnas, ki je tudi zagotavljal prostovoljce čez poletje, v letošnjem letu pa so to delo pričeli opravljati usposobljeni prostovoljni kulturni animatorji, ki obiskujejo krožek *Naš kraj včeraj, danes, jutri* na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče – Učenje vse življenje.

Marko Kožar, Meta in Lojze Šporar, Marinka Dernovšek in Polona Cvelbar si pridobivajo znanje o zgodovinskih, geografskih in etnoloških znamenitostih naših krajev v omenjenem krožku (nekateri že od leta

2006). Tam so dobili tudi osnovne informacije o zgodovini cerkvice Sv. Ahaca. Umetnostna zgodovinarka *Marjana Dolšina* jih je dodatno poučila o umetnostnozgodovinskih značilnostih cerkve, zgodovinarki *Barbara Žnidaršič* in *Metka Starič* pa sta jim predstavili razstavo *Po sledovih Andreja Turjaškega*. Seveda je bil sestavni del usposabljanja tudi ogled na terenu (na fotografiji: Kulturni animatorji na ogledu, foto: Metka Starič).

Naloga kulturnih animatorjev je, da v času dežurstva prijazno sprejmejo naključne obiskovalce, jih seznanijo z osnovnimi informacijami in jim predlagajo, katera znamenitost v občini je še vredna ogleda. Ognjeni krst so uspešno prestali, za kar jim čestitamo in se jim tudi javno zahvaljujemo, saj pomagajo predstavljati našo kulturno dediščino in bogatiti kulturno-turistično ponudbo občine. Zahvaljujemo se tudi vsem mentoricam, hkrati pa vabimo k sodelovanju tudi še vse druge, ki želijo svoje nedeljske urice v poletju preživeti na malo drugačen, poučen in zabaven način.

Barbara Pečnik (info@trubarjevi-kraji.si), UTŽO Velike Lašče – Učenje vse življenje

Volja do učenja med slovenskimi upokojenci v Švici

Slovensko izseljevanje v Švico se je pričelo v 60-tih letih in je stalno naraščalo. Zdaj se nekateri upokojenci vračajo v Slovenijo in se srečujejo v švicarskem klubu, kjer vzdržujejo stik s švicarskimi rojaki.

Švicarski upokojenci so zelo dejavni. Zelo razširjena je računalniška mreža za seniorje – *Seniorweb*. Danes si vsakdo že lahko privošči računalnik in ravno učenje informacijsko-komunikacijske tehnologije povezuje generacije med seboj. Digitalni razkorak, *digital gap*, kot ga imenujejo v svetu, izginja in dialog med generacijami dobiva nove koristne razsežnosti, ki temeljijo na spoštovanju sodelujočih.

Drugi teden v maju so v Bernu predstavili celo vrsto projektov, ki kažejo na to, kako koristno je izobraževanje, ali bolje rečeno učenje v omrežju med generacijami (<http://www.generationen.ch/>, <http://www.innovage.ch/> idr.). Švicarska akademija humanističnih znanosti podpira projekte izmenjav učenja med generacijami. Futurologi in raziskovalci trendov so razvili omrežni program na podlagi čebeljega plesa. Za nas, Slovence, ki smo ljubitelji čebelarstva, je ta novica zelo zanimiva. Sklenili smo, da bomo razpredli komunikacijsko mrežo med ostarelimi v Švici, saj imamo med nami 80-letnega čebelarja *Zvonka Pegama*, ki še vedno razvija novo vrsto panja. Znati pravilno negovati čebele je tukaj, v Švici, zelo dragocena veščina. 20 % čebel je pomrlo in Švicarji zaskrbljeni iščejo vzroke pogina. Obenem pa narašča veselje do gojenja čebel na mestnih balkonih, ker čebele bežijo v mesto. Upokojenci iz Slovenije so odkrili zelo zanimiv čebelarški hobi za stara leta. Čebelarstvo postaja imenitna vzgoja za trajnostni razvoj in vzor za medgeneracijski dialog. Starejša generacija prenaša svoje znanje in izkušnje na mlajšo generacijo in jo navdušuje za opazovanje narave.

Celotni prispevek si lahko preberete [tukaj](#).

Ljudmila Šemerl Schmid (ljudmila.schmid@balcab.ch), Basel

Letna skupščina Andragoškega društva Slovenije

Andragoško društvo Slovenije (ADS) je **19. maja** letos v Mednarodnem izobraževalnem centru Academia v Mariboru opravilo svojo *letno skupščino*. Potekala je po ustaljenem programu. V razpravi o poročilih in programu dela so udeleženci pozitivno ocenili delo, ki je bilo opravljeno in tudi načrte za naprej.

V nadaljevanju navajam nekaj podatkov in ugotovitev iz predstavitev in razprave:

- v društvu uspešno poteka decentralizacija: deluje že osem komisij in sekcij, v zadnjem času pa je posebna pozornost namenjena vzpostavitvi in krepitvi informativne dejavnosti;
- ADS je v zadnjih treh letih organiziralo enajst posvetov v različnih krajih po Sloveniji;
- izboljšal se je finančni položaj društva: z izvajanjem projektov, ki jih financirata Evropska komisija in Ministrstvo za šolstvo in šport, si je društvo zagotovilo relativno stabilen materialni položaj, kar samo s članarino ne bi bilo mogoče;
- vodstvo društva se zaveda, da je potrebno okrepiti mednarodno sodelovanje in družabne dejavnosti ter urediti evidenco in seznam članstva (iz seznama bo letos črtanih 72 nedejavnih članic in članov);
- s 1. januarjem 2010 se je povišala članarina ADS: za člane, ki so zaposleni, bo znašala 20 €, za upokojence 10 €; k sodelovanju bomo povabili kolektivne člane, kar po novem omogočajo nova Pravila ADS;
- IO ADS bo preučil možnost, da se oblikuje posebna sekcija za sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki bi med drugim namenjala pozornost organizaciji izobraževanja v nevladnih organizacijah.

Na Skupščini so bile svečano izročene listine o častnem članstvu štirim novim članicam in članom ADS: *mag. Jožku Čuku, dr. Juriju Jugu, Mileni Kulovec in Ani-Mariji Pušnik*. Kratke predstavitve si lahko preberete v nadaljevanju.

Podrobnosti v zapisniku letne Skupščine ADS bodo objavljene na spletni strani ADS:

<http://www.andragosko-drustvo.si/>.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

Novi častni člani ADS

Na letni skupščini Andragoškega društva Slovenije (ADS) so bile podeljene listine štirim novim častnim članicam/članom ADS. Podajamo kratke utemeljitve za podelitev tega častnega naziva:

Mag. Jožko Čuk, dipl. inženir strojništva in magister organizacije in poslovne politike, je z mislijo in srcem zmeraj na strani izobraževanja odraslih. Z njim je povezan že dolga leta in na različne načine. Kot dolgoletni predsednik in še prej podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) je dejavno podpiral razvoj izobraževanja odraslih v gospodarstvu in podjetjih. V njegovem mandatu je bil ustanovljen Center za poslovno usposabljanje GZS, ves čas je dejavno podpiral njegov razvoj in delovanje. Podobno podporo je dajal raziskovanju izobraževanja odraslih v gospodarstvu, ki je teklo prek območnih gospodarskih zbornic. Je predsednik društva za kakovost v gospodarskih organizacijah in vnet zagovornik strategije vseživljenjskosti učenja. Zdaj se to zrcali posebno v

dejavnosti za priznavanje in udejanjanje dejavnega staranje: kot član Državnega zbora Skupščine SR Slovenije je bil pobudnik in organizator posveta o izobraževanju v tretjem življenjskem obdobju, je podpredsednik Združenja Seniorjev Slovenije, vodi omizja in razprave na *Festivalih za tretje življenjsko obdobje*. Ima naziv moderatorja izobraževanja.

Dr. Jurij Jug je ena najbolj zaslužnih in vsestranskih osebnosti na področju andragogike in izobraževanja odraslih v Sloveniji. Na tem področju je posegel po najvišjih ravneh, ki jih je na nekem področju mogoče doseči: redni profesor na univerzi, raziskovalec z velikim številom objav doma in v tujini, urednik znanstvenih in strokovnih publikacij, organizator mednarodnih konferenc, pisec izvornih znanstvenih člankov in monografij. S svojim delom je veliko pripomogel k razvoju andragoške teorije in prakse v Sloveniji, njegovo delo pa je imelo vpliv tudi zunaj njenih meja. *Prof. Franz Pöggeler* ga je označil za *andragoškega ambasadorja* na evropskem prizorišču. Najvidnejše dosežke ima na področju zgodovine izobraževanja odraslih, saj je izpeljal obsežen projekt: *Nastanek in razvoj izobraževanja odraslih na Slovenskem*. V obdobju 1988–1992 je bil predsednik ADS. V letu 1996 je prejel Državno nagrado Ministrstva za šolstvo in šport za področje vzgoje in izobraževanja v Sloveniji.

Milena Kulovec lahko štejemo za izjemno osebnost na področju izobraževanja odraslih in andragogike zaradi njene pionirske vloge pri razvoju kmetijske pospeševalne in svetovalne službe. Na njeno pobudo so bili ustanovljeni prvi aktivni kmečkih žensk, kot se je sprva imenovala ta dejavnost, ki se je kasneje preoblikovala v društva kmetic. Programi aktivov niso obsegali le predavanj in tečajev s področja kmetijstva, zlasti o delih, ki so jih na kmetiji pretežno opravljale kmetice, temveč tudi teme, s katerimi se razvija kultura življenja, na katero lahko pomembno vpliva kmečka žena (gospodinjstvo, zdrava prehrana, urejanje doma, varčevanje v gospodinjstvu, zdravje, vzgoja otrok, odnosi v družini itn.). Aktivni kmečkih žensk so postopoma razširili svojo dejavnost na kulturno področje, ohranjanje dediščine, rekreacijo in še na kaj. Na pobudo *Milene Kulovec* je bila vpeljana licenca za delo kmetijskih svetovalk in svetovalcev, pri tem je bila velika pozornost namenjena metodam andragoškega dela. *Milena Kulovec* je v 80-tih letih intenzivno sodelovala tudi z Andragoškim društvom Slovenije.

Ana-Marija Pušnik je s svojim delom v obdobju od leta 2000 do 2005, ko je bila tajnica društva, dokazala, kako pomembna je ta vloga za dejavnost društva. Bila je prava duša ADS, saj je s svojo delavnostjo, zagnanostjo, vztrajnostjo, zanesljivostjo in doslednostjo omogočala uspešno udejanjanje programa društva. Poleg rednih zadolžitvev, ki jih je imela kot tajnica, je organizirala tudi strokovne posvete društva, pripravljala strokovne ekskurzije in sodelovala pri njihovi izpeljavi, redno je poročala o delu društva; ob pomoči računalničarja je pripravila prvo spletno stran ADS in jo sproti dopolnjevala z aktualnimi dogodki društva ter s slikovnim gradivom z ekskurzij in posvetov. Ves čas si je prizadevala za povezovanje med člani društva. Vse to je opravljala ob svojem rednem izobraževalnem in organizacijskem delu na Delavski univerzi. Je andragoginja po duši. V društvu je videla možnosti za pospešitev razvoja izobraževanja odraslih in andragogike. Še posebej dejavno je sodelovala v mariborski podružnici ADS, ki je bila ustanovljena prva v Sloveniji.

Podrobne utemeljitve lahko preberete na spletni strani ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si/>.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), ADS

ADS – besedo imajo komisije in sekcije

V prejšnji številki smo predstavili *Komisijo za strokovne razprave in pogovore* (vodi jo dr. Petra Javrh) in *Komisijo za sistemska vprašanja* (predsednica je mag. Vanda Rebolj). V tej številki na kratko predstavljamo *Komisijo za informacijsko in publicistično dejavnost* (vodi jo mag. Darja Zorko Mencin) in *Komisijo za družabne dejavnosti* (predsednica: Melita Cimerman).

Komisija za informacijsko in publicistično dejavnost je med stalne naloge uvrstila: seznanjanje strokovne in širše javnosti o izobraževanju odraslih in dejavnosti ADS; organiziranje sestankov z uredniki pomembnih javnih medijev, oblikovanje mreže ljudi v lokalnih okoljih za poročanje o tem, kaj se dogaja v njihovih lokalnih skupnostih, redno prisotnost pri pomembnih dogodkih v izobraževanju odraslih in odzivanje nanje, tekoče objavljane vse pomembnih informacij v e-Novičkah ACS ter začetek urejanja in izdajanja *E-novičk ADS*. Narejena je kvalitetna zasnova za prenovo spletne strani ADS; sedaj iščemo načine realizacije (z omejenimi finančnimi sredstvi). Stran naj bi bila obnovljena predvidoma do jeseni. Tečejo tudi dejavnosti za objavo predstavitev iz *Srečanja spominov* (na spletni strani ADS in v publikaciji).

Komisija za družabne dejavnosti načrtuje v oktobru enodnevno strokovno ekskurzijo k Slovencem, ki živijo zunaj meja matične države (kraj, ki naj bi ga obiskali, še ni določen). Spoznali bomo okolje, v katerem živijo ter zgodovinske, politične in nacionalne značilnosti države, v kateri živijo. Cilj obiska je spoznavanje njihovega pogleda na izobraževanje, primerov dobre prakse delovanja, njihove možnosti na tem področju in oblike nadaljnjega sodelovanja ter povezovanja.

Mag. Darja Zorko Mencin (darja.zorko@gmail.com), ADS

Je kaj trden most? Kakor skala, kost ...

Medgeneracijsko učenje je proces, ki pridobiva na vrednosti v času, ko se prebivalstvo v razvitem svetu stara in se zavedamo, da potrebujemo trdno povezano družbo, drugačno medsebojno poznavanje in skupno delovanje. Generacije preprosto ne morejo več ostati vsaka na svojem bregu. Potrebujemo trdne mostove.

Na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) medgeneracijsko naravo učenja in sodelovanja razvijamo dolgo: vse od njene ustanovitve leta 1984, kjer so se povezali študenti andragogike s strokovnjaki srednjih in starejših let, pa tudi 'učenci' vseh starejših generacij. Da bi pokazali kaj je medgeneracijsko učenje in ga tudi sami bolje razumeli, smo to področje sprva leto in pol raziskovali. Kasneje smo pričeli uvajati programe, kot so: kulturni mediatorji v slovenskih muzejih, umetnost pripovedovanja, ustna zgodovina, ki se iztečejo v prostovoljno delo. Značilnost prostovoljnega dela pa je, da prinese skupne sodelovalne in učne izkušnje generacij. Nazadnje smo priredili skupaj z organizacijo Volontariat razgovore o učenju. Slušatelji UTŽO so se pogovarjali z mladimi iz evropskih dežel o dilemah mladosti, o težavah in uspehih pri učenju v vseh obdobjih življenja.

Nedavno pa smo sodelovali in raziskovalno spremljali pravo medgeneracijsko učenje, ki se je nazadnje izteklo v javno prireditev *Slišimo, vidimo, beremo ... skupaj* ([program dogodka](#)) v projektu [Ljubljana](#).

[svetovna prestolnica knjige](#). Študenti andragogike, združeni v Društvo študentov andragogike in pedagogike, so se korak za korakom učili, kako zagledati potrebe okolja in kako, korak za korakom, ustvariti projekt in sodelovanje generacij. Pot je bila dolga – cel semester je trajala: branje znanstvene literature, pogovori z domačimi in prijatelji, ankete o branju, luščenje domačih in evropskih statističnih podatkov o branju, zapis utemeljitve in ciljev projekta, izbor in animacija partnerskih organizacij, pisanje pisem, pogajanja, obvestila tisku, članki, nastopi na radiu, organizacija prireditve v Mestni knjižnici Ljubljana itd. Na prireditve so prišli meščani vseh starosti. Iz več kot dvesto grl je tedaj zadonela skupna beseda ob branju Butalcev pisatelja Frana Milčinskega, po tistem pa posamičen bralni nastop starejših v pokoju, pa njihovih vnukov, pa fotografije o situacijah branja, ki so jih posneli študenti, ki so kot video posnetki tekle na velikem zaslonu, pa igranje študenta na kitaro. Ustvarilo se je sodelovanje in skupno učenje generacij.

Daljši članek lahko preberete na strani: http://www.acs.si/upload/doc/199_Je_kaj_trden_most.doc, medgeneracijsko prakso pa so v radijski oddaji *Medgeneracijske karaoke branja* na Radiu Slovenija 1 novinarju Petru Močniku predstavile študentke *Katja Rakovec* in *Meta Žgur* ter mentorica *Dušana Findeisen*: <http://tvslo.si/predvajaj/medgeneracijske-karaoke-branja/ava2.69926888/>.

Doc. dr. Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

NE PREZRITE

Povabilo k sodelovanju v pobudi Evropsko jezikovno priznanje

Evropsko jezikovno priznanje

CMEPIUS objavlja povabilo k sodelovanju v pobudi *Evropsko jezikovno priznanje (EJP)*.

Cilj te pobude Evropske unije je prispevati k večjemu ozaveščanju o jezikovni raznolikosti v Evropi, spodbujati nove tehnike in metode poučevanja jezikov, njihovo promocijo in širšo uporabo, promovirati primere dobre prakse in spodbujati najširšo javnost k izboljšanju jezikovnih spretnosti.

Slovenija sodeluje v pobudi že od leta 2002. Podeljujejo ga najbolj inovativnim projektom na področju poučevanja in učenja jezikov.

Sodelujejo lahko ustanove ali organizacije s področja izobraževanja in usposabljanja, lokalne skupnosti, delodajalci, različna društva in združenja, ki izvajajo ustrezen projekt.

Rok za prijavo je 30. junij 2010. Letošnja zaključna slovesnost s podelitvijo priznanj bo 27. septembra 2010 v okviru *Evropskega dneva jezikov*.

Podrobne informacije, [merila za izbor projekta](#), [razpis](#) in [prijavnico](#) najdete na spletni strani <http://www.cmepius.si/vzu/ejp.aspx>.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

POSVETI/KONFERENCE

6th International Conference on Education – ICE

(6. mednarodna konferenca o izobraževanju)

Samos, Grčija, 8. do 10. julij 2010

Informacije o konferenci, kjer se bodo srečali znanstveniki, učitelji in raziskovalci ter razpravljali o izzivih na področju izobraževanja, lahko preberete na spletni strani: <http://www.ineag.gr/ice/>.

ECER 2010 – Education and Cultural Change

(ECER 2010 – Izobraževanje in kulture spremembe)

Helsinki, Finska, 23. do 27. avgust

Podrobnejše informacije o *Evropski konferenci o raziskovanju izobraževanja (European Conference on Educational Research – ECER)* lahko dobite na spletni strani:

<http://www.eera-ecer.eu/ecer/ecer-2010-Helsinki/>.

BAICE 2010 Conference : Education and Social Justice in Challenging Times

Konferenca BAIGE 2010 : Izobraževanje in socialna pravičnost v času izzivov

Norwich, Velika Britanija, 10. do 12. september 2010

Več informacij o konferenci Britanskega združenja za mednarodno in primerjalno izobraževanje (British Association for International and Comparative Education – BAICE) dobite na konferenčni spletni strani:

<http://www.uea.ac.uk/ssf/baice2010>.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Sporočamo vam, da bo knjižnica ACS zaradi dopusta zaprta od 19. julija do 13. avgusta. Želimo vam prijetno počitnikovanje!

KUCLER, Slavica Borka

Promocijska kampanja Zgledi vlečejo : hčerinski projekt Tedna vseživljenjskega učenja, temelječ na video-promociji : poročilo o projektu 2007-2009 [Elektronski vir] / Slavica Borka Kucler. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2009. - 36 str. Način dostopa (URL):

http://arhiv.acs.si/porocila/Promocijska_kampanja_Zgledi_vlecejo.pdf

LJUDSKA univerza (Ajdovščina)

50 let Ljudske univerze Ajdovščina / [avtorji prispevkov Pavel Bogataj ... [et al.] ; urednik Peter Mrhar]. - Ajdovščina : Ljudska univerza, 2009. - 56 str. : ilustr. ; 25 cm

MIRČEVA, Jasmina

INCLUD-ED [Elektronski vir]. Report 4, The role of education in the European knowledge based society / Jasmina Mirčeva. - Ljubljana : Slovenian Institute for Adult Education, 2009. - (Project 3 Social and educational exclusion and inclusion. Social structure in the European knowledge based society) Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/INCLUD-ED_Report_4.pdf

MIRČEVA, Jasmina

Kazalniki za spremljanje izobraževanja in usposabljanja v podjetjih [Elektronski vir] : poročilo / Jasmina Mirčeva, Mojca Dobnikar. – Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 2009 Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/Kazalniki_za_spremljanje_izobrazevanja_in_usposabljanja_v_podjetjih.pdf

MIRČEVA, Jasmina

A review on the participation of employees of SME in formal education [Elektronski vir] : the case of Slovenia : SP 4 - National report / Authors: Jasmina Mirčeva, Angela Ivančič, Vida A. Mohorčič Špolar. - Ljubljana : Slovenian Institute for Adult Education, 2008. - (Lifelong learning 2010) Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/LLL2010-SP4-National_report_Slovenia.pdf

MOHORČIČ Špolar, Vida A.

Možnosti ranljivih skupin odraslih v formalnem in neformalnem izobraževanju v Sloveniji [Elektronski vir] : strategije in politike na nacionalni in izvajalski ravni / avtorji: Vida A. Mohorčič Špolar, Angela Ivančič, Marko Radovan. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2010. - (Prispevek izobraževalnega sistema na poti v evropsko družbo vseživljenjskega učenja = Lifelong Learning 2010. Podprojekt 5, Nacionalno poročilo) Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/LLL2010-PP5-Nacionalno_porocilo_Slovenija.pdf

MOŽINA, Tanja, 1969-

Primerjalna analiza mnenj in stališč izvajalcev srednješolskega in višješolskega poklicnega in strokovnega izobraževanja odraslih o vprašanih kakovosti [Elektronski vir] : vključenost interesnih skupin ter načini sodelovanja pri vprašanih kakovosti v omrežjih izvajalcev odraslih / [avtorica Tanja Možina]. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2009. - 94 str. : graf. prikazi, preglednice Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/Primerjalna_analiza_mnenj_in_stalisc_izvajalcev_srednjesolskega_in_visjesolskega_poklicnega_in_strokovnega_izobrazevanja_odraslih_o_vprasanjih_kakovosti.pdf

MOŽINA, Tanja, 1969-

Razvoj novih pristopov pri spopolnjevanju andragoških delavcev. Prikaz izsledkov vodenih intervjujev [Elektronski vir] / avtorici Tanja Možina, Zdenka Birman Forjanič. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2009 Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/Prikaz_izsledkov_vodenih_intervjujev.pdf

NACIONALNO preverjanje znanja učencev v Evropi : namen, organiziranje in uporaba rezultatov / [avtorica slovenskega poročila Andreja Slavec Gornik ; prevajanje Božena Kenig ; uredila Tatjana Plevnik]. - Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport, 2010. - 102 str. : graf. prikazi ; 27 cm. Dostopno tudi na: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/109SL.pdf

PEDAGOŠKO-andragoški dnevi (2010 ; Ljubljana)

Kulture v dialogu : zbornik / Pedagoško-andragoški dnevi 2010, Ljubljana, 2010 ; [uredila Nives Ličen]. - Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010. - 104 str. ; 24 cm

PODEŽELJE ne daj se - nikoli ni dovolj : katalog izobraževalnih modulov / [avtorji modulov Ksenija Jaušovec ... [et al.] ; fotografije Miša Pušenjak]. - [Maribor : KGZS - Zavod, 2006] ([Murska Sobota : Eurotrade Print]). – 32 str. : ilustr. ; 19 cm

POLAK Williams, Mojca

Guidance in the workplace project : report on training activities / Mojca Polak Williams, Phil Williams ; other contributors: Annamaria Bonardi ... [et al.]. - Ljubljana : Slovenian Institute for Adult Education, 2009. – 24 str. ; 30 cm. Dostopno tudi na:

<http://www.guidanceintheworkplace.eu/files/pdf/Report%20on%20Training%20Activities.pdf>

PRIKAZ dosežkov in razvojnih izzivov izobraževalne dejavnosti andragoškega centra Slovenije [Elektronski vir] : izhodišča za oblikovanje nove zasnove andragoškega spopolnjevanja / avtorice Zdenka Birman Forjanič ... [et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2008 Način dostopa (URL):

http://arhiv.acs.si/porocila/Prikaz_dosezkov_in_razvojnih_izzivov_izobrazevalne_dejavnosti_ASC.pdf

PRIROČNIK o kolegialnem presojanju v svetovanju v izobraževanju odraslih, prirejen po evropskem priročniku o kolegialnem presojanju v začetnem poklicnem in strokovnem izobraževanju / Maria Gutknecht-Gmeiner ... [et al.] ; Sonja Klemenčič, Tanja Možina, Tanja Vilič Klenovšek (avtorji dopolnitev priročnika v slovenščini) ; [prevod iz angleščine Barbara Skubic]. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2009 ([Ljubljana] : Pleško). - VII, 146 str. : graf. prikazi ; 30 cm. Dostopno tudi na:

http://arhiv.acs.si/publikacije/Prirocnik_o_kolegialnem_presojanju_v_svetovanju_v_izobrazevanju_odraslih.pdf

Peter Moneti (knjiznica@acs.si), ACS

Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta

- v sredo in petek od 10. do 12. ure

- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster | Urednica: Nevenka Kocijančič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942

Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

